

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

22 ianuarie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte - Timofci Vladimir

Judecători - Cobzac Elena, Toma Nadejda, Țurcan Anatolie și Boico Victor

juducând, fără citarea părților, recursul ordinar, declarat de către acuzatorul de stat, procuror în Procuratura de Circumscripție Bălți –Prisacari Lilia, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 30 mai 2018, în cauza penală privind-o pe

***Bordeianu Ludmila xxxxx** născută la xxxxx,
originară și domiciliată în satul xxxxx*

Termenul de examinare a cauzei:

1. Prima instanță: 30.05.2017 - 05.12.2017;
2. Instanța de apel: 09.01.2018 - 30.05.2018;
3. Instanța de recurs: 04.09.2018 – 22.01.2019.

Asupra recursului în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

CONSTATĂ :

1. Prin sentința Judecătorei Drochia (sediul Rîșcani) din 05 decembrie 2017, Bordeianu Ludmila, a fost recunoscută vinovată și condamnată pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 27, 248 al. 5) lit. d) Cod penal cu stabilirea pedepsei sub formă închisoare pe termen de 5 (cinci) ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, pentru femei.

În conformitate cu prevederile art. 90 al. 1) Cod penal s-a dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate față de Bordeianu Ludmila pe perioada de probațiune de 3 (trei) ani.

Prin sentință s-a soluționat și soarta corpurilor delictive.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a constatat că, Bordeianu Ludmila, având scopul introducerii ilegale a mijloacelor bănești pe teritoriul R. Moldova, exprimate prin nedeclararea organului vamal în documentele vamale, tăinuindu-le în geanta personală, deplasându-se prin postul vamal „Costești” (auto), urmând să intre pe teritoriul RM, la traversarea frontierei vamale, a încercat să introducă prin contrabandă, valori valutare în valută străină - Euro, în proporții deosebit de mari, în următoarele circumstanțe:

La data de 01 aprilie 2017, aproximativ la ora 21.30, la linia de control, pista intrare în RM, postul vamal de frontieră „Costești” (auto), pentru controlul de frontieră s-a prezentat mijlocul de transport de marca „Mercedes Benz”, model „311 CDI”, cu numărul de xxxxx, la volanul căruia se afla cet. xxxxx, împreună cu care

se mai deplasau 4 pasageri, printre care și Bordeianu Ludmila, ce se deplasa din Franța spre Republica Moldova. După finisarea controlului documentar, efectuat de colaboratorii Departamentului Poliției de Frontieră, aproximativ la ora 22.40, microbuzul a fost prezentat pentru controlul vamal. La întrebarea colaboratorului vamal de serviciu la pista intrare în RM, atât șoferul cât și pasagerii au declarat că transportă doar lucruri personale. Ca urmare acestora le-au fost înmânate spre completare, pentru declararea în scris a mărfurilor și bunurilor transportate, declarațiile vamale pentru persoane fizice tipizata DV-6. După completarea declarațiilor vamale cu transmiterea acestora colaboratorului vamal, de către acesta s-a decurs la efectuarea controlului vamal fizic asupra unității de transport și a bagajelor transportate. În cadrul efectuării controlului fizic asupra mijlocului de transport în cauză, cu verificarea datelor din declarațiile DV-6, s-a constatat existența valorilor valutare în geanta personală a cet. Bordeianu Ludmila, fiind constatat faptul că, Bordeianu Ludmila nu a declarat organului vamal valorile valutare în valută străină - Euro, în cuantum de 23250 Euro, mijloace bănești care conform ratelor de schimb valutar la data de 01.04.2017, suma de 23250 Euro, constituie echivalentul a 486369,075 lei BNM.

Conform prevederilor art. 33 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 62 - persoanele fizice rezidente și nerezidente sunt obligate să declare în scris valorile valutare organelor vamale ale Republicii Moldova la introducerea în/scoaterea din Republica Moldova a numerarului în monedă națională, precum și a numerarului și cecurilor de călătorie în valută străină, dacă suma totală a acestora depășește 10000 de euro (sau echivalentul lor) de persoană/călătorie.

Astfel, Bordeianu Ludmila nu a declarat organului vamal mijloace bănești în sumă de 23250 Euro, sumă, care prin prisma prevederilor Hotărârii Guvernului RM nr.1233 din 09.11.2016 „privind aprobarea cuantumului salariului mediu lunar pe economie, prognozat pentru anul 2017”, depășind plafonul sumei de 106,000 lei, stabilită de legislație.

3. Sentința menționată a fost atacată cu *apel* de către, avocatul Moldovan Gabriela în interesele inculpatei Bordeianu Ludmila, care a contestat sentința instanței de fond pe motivul ilegalității acesteia.

3.1 În motivarea apelului a indicat, că:

- instanța de fond prin sentința de condamnare a depășit limitele învinuirii, dat fiind că acuzarea a pus sub învinuire inculpata pentru suma de 13250 euro, însă instanța a confiscat suma de 23250 euro, emițând astfel o sentință ilegală. Instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii. Sarcina prezentării probelor învinuirii îi revine procurorului. În corespundere cu art. art. 325, 326 al.(1) Cod de procedură penală, judecarea cauzei se efectuează numai în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu. Toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate, se interpretează în favoarea bănuitului, învinuitului, inculpatului;

- în conformitate cu Legea nr.1569 din 20.12.2002, nu se supun declarării obligatorii valorile valutare sub formă de bancnote monede și cecuri în monedă

națională a Republicii Moldova, a căror sumă nu depășește 10.000 euro. În acest sens vine în ajutor Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție privind practica judiciară în cazurile referitoare de contrabandă, eschivarea de la achitarea plăților vamale și contravenții vamale. Atât inculpata, cât și soțul ei aveau voie să nu declare câte 10000 euro fiecare, iar faptul că banii ambilor soți se aflau la soție este justificat prin dreptul prevăzut de Codul Familiei, bunurile soților sunt comune. Nu a fost realizată latura obiectivă a contrabandei, deoarece inculpata nu-și dădea seama de caracterul prejudiciabil și nu dorea să se eschiveze de la plățile vamale, aceasta cu bună știință cunoscând că soții au averea comună și conform art. 21 Codul Familiei, soții de comun acord, posedă, folosesc și dispun de bunurile comune, cu atât mai mult că în momentul când un soț cobora la oprire pentru a servi o cafea sau pentru necesitățile personale geanta în care se păstra suma, rămânea la unul dintre soți ca fiind în siguranță;

- relațiile între soți, indiferent de natura lor, sunt guvernate de anumite principii sau reguli de comportare care conturează o anumită conduită ce trebuie în mod obligatoriu respectată. Căsătoria generează între cei doi relații multiple și complexe. Aceste reguli sunt specifice oricărei societăți, în lipsa lor aceasta neputând evolua. În cadrul examinării cauzei în instanța de judecată nu au fost acumulate probe în vederea dovedirii intenției săvârșirii infracțiunii imputate. Mai mult ca atât, instanța a depășit limitele de învinuire;

- organul de urmărire penală urma să califice acțiunile cet. Bordeianu Ludmila reieșind din suma care depășește 20000 euro;

- astfel, la materialele cauzei penale sunt anexate adeverințe prin care se confirmă că inculpata și soțul ei muncesc peste hotarele țării, acestea având contracte de muncă;

- conform prevederilor art. 51 al.(1) și al.(2) Cod penal, răspunderii penale este supusă numai persoana vinovată de săvârșirea infracțiunii prevăzute de legea penală;

- conform art. 52 Cod penal, se consideră componentă a infracțiunii totalitatea semnelor obiective și subiective, stabilite de legea penală, ce califică o faptă prejudiciabilă drept infracțiune concretă;

- astfel pe cauza penală nominalizată nu au fost acumulate probe cu caracter pertinent și concludent, care ar confirma că inculpata a săvârșit infracțiunea prevăzută de art.27, 248 al.(5) lit. d) Cod penal;

- potrivit art. 8 al. (3) Cod de procedură penală în colaborare cu art. 389 Cod de procedură penală, sentința de condamnare se adoptă numai pe condiția că vinovăția a fost confirmată prin ansamblul de probe exacte, iar divergențele urmează a fi tratate în favoarea inculpatului. Cele nominalizate se regăsesc în pct. 6 al Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție „Privind sentința judecătorească,, nr. 5 din 19 iulie 2006, din care rezultă că „Vinovăția persoanei în săvârșirea faptei se consideră dovedită numai în cazul când instanța de judecată, călăuzindu-se de principiul prezumției nevinovăției, cercetând nemijlocit toate probele prezentate, iar îndoielile, care nu pot fi înlăturate, fiind interpretate în favoarea inculpatului și în urma unei

proceduri legale, a dat răspuns la toate chestiunile prevăzute de art. 385 Cod de procedură penală;

- instanța indică că a analizat fiecare probă din punct de vedere al pertinentei, veridicității, concludenței și utilității ei, însă în cadrul cercetării judecătorești nu au fost examinate corpurile delictive și anume banii în sumă de 23250 Euro, instanța indicând doar locul păstrării lor.

Solicită admiterea apelului, casarea sentinței Judecătoriei Drochia Sediul Rîșcani din 05.12.2017, cu dispunerea achitării inculpatei Bordeianu Ludmila, cu restituirea banilor reținuți în valoare de 23250 euro.

4. Prin decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Bălți din 30 mai 2018, a fost admis apelul declarat de avocatul Moldovan Gabriela în interesele inculpatei Bordeianu Ludmila casată parțial sentința și pronunță o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care a fost încetat procesul penal în privința lui Bordeianu Ludmila în baza art. 27, 248 al.(5) Cod penal, deoarece fapta constituie contravenția prevăzută de art. 13, 287 al. (10) Cod Contravențional.

Prin aceeași decizia a fost încetat procesul contravențional în baza art.13, 287 al. (10) Cod Contravențional în privința lui Bordeianu Ludmila în legătură cu expirarea termenului de prescripție a răspunderii contravenționale.

Corpurile delictive: banii în sumă de 3250 (trei mii două sute cincizeci) euro, care se află la păstrare la Camera de păstrare a corpurilor delictive a SUP Biroului Vamal Bălți, urmează a fi confiscate și trecuți în venitul statului; banii în sumă de 20000 (douăzeci mii) euro, care se află la păstrare la Camera de păstrare a corpurilor delictive a SUP Biroului Vamal Bălți, urmează a fi restituiți lui Bordeianu Ludmila.

4.1 În motivarea soluției adoptate, instanța de apel, analizând probatoriul administrat prin prisma prevederilor art.101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței și utilității a ajuns la concluzia că, instanța de fond eronat a constatat vinovăția inculpatei Bordeianu Ludmila în comiterea infracțiunii incriminate potrivit art.27, 248 al.(5) lit. d) Cod penal reieșind din probele verificate suplimentar de către instanța de apel, care nicidecum nu confirmă temeinicia condamnării inculpatei Bordeianu Ludmila.

Audiind participanții la proces, verificând suplimentar probele solicitate de participanții la proces, Colegiul penal a ajuns la concluzia că în acțiunile inculpatei nu este prezentă latura obiectivă a infracțiunii incriminate prevăzute de art.27, 248 al. 5) lit. d) Cod penal, dar fapta inculpatei constituie contravenție prevăzută de art.13, 287 al.10) Cod Contravențional, reieșind din: - declarația vamală pentru persoane fizice DV-6 din 01.04.2017, completată de cet. Bordeianu Ludmila, declarând în scris doar lucruri personale, fără să fi declarat careva valori valutare (f.d.6, vol. I); - declarația vamală pentru persoane fizice DV-6 din 01.04.2017, completată de cet. Moldovanu Vitalie, declarând în scris doar lucruri personale, fără să fi declarat careva valori valutare (f.d.8, vol. I); - actul controlului fizic nr.39 din 02.04.2017, prin care s-a constatat, că în bagajul personal, în geanta de mână a cet. RM, Bordeianu Ludmila, s-au depistat 3 pachete, în care persoana dată a spus că sunt bani, în total suma de 23500 Euro, pe care persoana nu i-a declarat nici verbal

și nici în scris în DV-6 (f.d.10, vol. I); - procesul-verbal de reținere a mărfurilor și obiectelor aflate sub control vamal din 02 aprilie 2017 cu anexă, prin care au fost ridicați și examinați banii depistați la cet. Bordeianu Ludmila, fiind constată sumă de 23250 euro (f.d.25-118, vol. I); - materialele înregistrate în R-2 al DR „Nord” a DPF, nr. 20178710140 din 02.04.2017,(f.d.125-143, vol. I); - raportul de expertiză nr. 34/12/1-R-2226 din 20.04.2017, (f.d.165-169, vol. I); - ordonanța privind recunoașterea în calitate de corp delict și atașarea la cauza penală a mijloacelor financiar în numerar - 23250 euro, ridicate de la cet. Bordeianu Ludmila, (f.d.170-171, vol. I); - declarațiile martorului Moldovanu Vitalie (soțul) și Ursan Gheorghe, precum și de către martorii Gabun Cristina, Nazarciuc Alexandru și Botezatu Raisa care sunt colaboratori ai organului vamal, care au confirmat faptul că la trecerea frontierei de stat la inculpata Bordeianu Ludmila a fost depistată suma de 23250 euro (f.d.150-151, 152-153, 154-157, 162-165, 178-179, vol. II); - contractele de muncă potrivit cărora inculpata Bordeianu Ludmila împreună cu soțul Moldovanu Vitalie erau angajați legal la muncă în Republica Franceză, (f.d.145-162, vol. I).

Astfel, banii dobândiți în urma muncii legale în Republica Franceză aparțin în comun soților Bordeianu Ludmila și Moldovanu Vitalie (certificatul de căsătorie f.d.13 vol.1), ambii având dreptul să introducă în Republica Moldova a câte 10000 euro fiecare, ce constituie respectiv suma de 20000 euro, în speță diferența fiind de 3250 euro - valori valutare care urmau a fi declarate în scris organului vamal al Republicii Moldova la introducerea în Republica Moldova.

Potrivit modificărilor operate prin Legea nr. 207 din 29.07.2016, în vigoare din 07.11.2016, în sensul art.126 alin.(1), (1/1) Cod penal instanța de apel a constatat, că suma nedeclarată de către inculpata Bordeianu Ludmila organului vamal al Republicii Moldova la trecerea frontierei de stat al RM constituie 67.987,075 lei și este în proporție considerabilă, deoarece nu depășește 20 și respectiv 40 de salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei.

În corespundere cu art.10 alin.(1) Cod penal instanța de apel a concluzionat, că fapta inculpatei Bordeianu Ludmila nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art.27, 248 al.(5) lit. d) Cod penal, după cum au fost încadrate acțiunile inculpatei de către organul de urmărire penală, fiind necesară încetarea procesului penal în temeiul art.332 al.(2) Cod de procedură penală, deoarece fapta constituie o contravenție administrativă, prevăzută de art.13, 287 al. 10) Cod Contravențional - nedeclararea valorilor în documentele vamale de trecere a frontierei, dacă aceste acțiuni nu constituie infracțiune de contrabandă sau o altă infracțiune.

La adoptarea soluției, ținând cont de faptul că fapta comisă de Bordeianu Ludmila a avut loc la 01.04.2017 și la momentul examinării cauzei a trecut mai mult de 1 an, potrivit prevederilor art.441 al.(1) lit. b) Cod Contravențional, Colegiul penal al Curții de Apel Bălți a încetat procesul contravențional în privința lui Bordeianu Ludmila în baza art. 13,287 al.(10) Cod Contravențional RM din motivul expirării termenului de prescripție prevăzute de art. 30 Cod Contravențional.

Din considerentele enunțate mai sus, Colegiul penal al Curții de Apel Bălți a apreciat că este neîntemeiată și nemotivată solicitarea apelantului privind achitarea inculpatei, iar faptul că inculpata nu recunoaște vina sa și poziția indicată în apel a fost apreciată ca o metodă de apărare a inculpatei, totodată nerecunoașterea vinei inculpatei nu poate fi echivalată cu achitarea inculpatului, fiind constatată complet vina inculpatei de săvârșirea contravenției prevăzute de art.13, 287 al. 10) Cod Contravențional, temeiuri de achitare a inculpatului nefiind stabilite.

5. Decizia instanței de apel a fost atacată cu *recurs ordinar*, la data de 08 august 2018, de către acuzatorul de stat, procuror în Procuratura de Circumscripție Bălți – Prisacari Lilia, indicând temeiul art. 427 alin.(1) pct. 6), 12) Cod de procedură penală, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 30.05.2018 pe cauza penală de învinuire a lui Bordeianu Ludmila conform art. 27, 248 al.(5) lit. d) Cod penal cu menținerea hotărârii primei instanțe, deoarece apelul a fost greșit admis.

5.1 În motivarea recursului său procurorul a indicat că, intenția și acțiunile inculpatei au fost unice pentru toată suma valorilor valutare în mărime de 23250 euro, iar probatoriul administrat relevă faptul, că acțiunile inculpatei Bordeianu Ludmila au fost concomitente și cooperante în vederea realizării scopului propus îndreptat spre trecerea peste frontiera vamală a Republicii Moldova a întregii sume deținute la sine de valori valutare, în proporții deosebit de mari.

Instanța de apel contrar probelor administrate în cauză și în lipsa incriminării agravantei prevăzute de lit. b) - comis de două persoane la art. 248 al.(5) Cod penal a depășit limitele învinuirii aduse, punând pe seama lui Moldovanu Vitalie care are statut de martor pe cauză a acțiunilor de tentativă de contrabandă a unei părți din mărimea totală a valorilor valutare.

Soluția instanței de fond în latura data nu poate fi tractată ca depășirea limitelor învinuirii aduse inculpatei, deoarece de către instanța de fond a fost reținută fapta ca fiind dovedită în corespundere cu ordonanța procurorului din 25.05.2017 potrivit căreia Bordeianu Ludmila la traversarea frontierei vamale, a încercat să introducă prin contrabandă, valori valutare în cuantum de 23250 Euro, mijloace bănești care conform ratelor de schimb valutar la data de 01.04.2017, suma de 23250 Euro, constituie echivalentul a 486 369,075 lei BNM, în proporții deosebit de mari.

Astfel, o simplă analiză a probelor administrate, la materialele cauzei, la sigur denotă acțiunile intenționate a inculpatei la comiterea contrabandei cu valori valutare în proporții deosebit de mari, prin faptul că, în repetate rânduri de inspectorii vamali inculpata a fost preîntâmpinată despre necesitatea întocmirii declarației vamale tipizată, ultima la sigur cunoștea ce sumă de valori valutare deține și intenționează să le introducă în Republica Moldova. Mai mult de atât, e puțin probabil ca fiica să-i fi transmis plicul pentru ulterioara transmitere fără a o anunța de conținutul lui. Contrar poziției inculpatei și argumentelor indicate de instanța de apel tentativa de contrabandă cu valori valutare în proporții deosebit de mari în cantitate de 23250 Euro a fost comisă doar de inculpată, soțul ultimei traversând frontiera în alt mijloc de transport, el la fel ne declarând despre deținerea

careva valori valutare. În circumstanțele în care atât inculpata, cât și soțul ei erau angajați la muncă în Franța și traversau mai multe ori frontiera de stat cunoșteau la sigur necesitatea declarării valorilor valutare ce depășesc suma de 10000 Euro, nu i-a împiedicat nimeni chiar să se conducă de prevederile legale împărțind suma deținută de inculpată la momentul trecerii frontierei pentru a o introduce legal în țară.

Prin urmare, recurentul consideră starea de fapt stabilită precum și faptul, că inculpata Bordeianu Ludmila a comis infracțiunea, prevăzută de art. art. 27, 248 al. (5) lit. d) Cod penal, tentativă la trecerea peste frontiera vamală a Republicii Moldova a valorilor valutare, în proporții deosebit de mari, prin nedeclarare în documentele vamale.

6. La recursul ordinar declarat de către acuzatorul de stat, procuror în Procuratura de Circumscripție Bălți – Prisacari Lilia, în conformitate cu prevederile art. 431 alin.(1) pct.1¹ Cod procedură penală, avocatul Gabriela Moldovan în numele inculpatului a depus referință, în care a pledat pentru inadmisibilitatea recursului or, concluzia instanței de apel a rezultat în conformitate cu prevederile art. 414 Cod procedură penală, fiind corect reținut că, instanța de fond a interpretat eronat normele de drept, cât și elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 248 alin. (5) Cod penal. Mai mult ca atât, instanța de fond prin modificarea învinuirii și prin mărirea volumului învinuirii și reținerii faptei în modul dat, a agravat situația inculpatei Bordeianu Ludmila, fapt care este inadmisibil prin prisma art. 325 Cod procedură penală

Menționează apărarea că, instanța de apel corect a apreciat faptul că în acțiunile inculpatei nu a fost realizată latura obiectivă a contrabandei, deoarece aceasta cu bună știință cunoștea că soții au averea comună, și conform art. 21 Codul Familiei, soții de comun acord, posedă, folosesc și dispun de bunurile comune, cu atât mai mult că în momentul când un soț cobora la opriri pentru a servi o cafea sau pentru necesitățile personale geanta în care se păstra suma, rămânea la unul dintre soți ca fiind în siguranță.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal decide inadmisibilitatea acestuia, din următoarele considerente.

În conformitate cu art.422 Cod de procedură penală, recursul împotriva deciziilor pronunțate de instanțele de apel se declară în termen de 30 de zile de la data pronunțării deciziei.

În speță se constată, că recurentul s-a conformat prevederilor legale și au declarat recursurile ordinare în termen.

Potrivit dispoziției art.432 alin.(2) pct.4) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care se constată că este vădit neîntemeiat.

Conform art. 424 alin.(2) Cod de procedură penală, instanța de recurs ordinar examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute de art. 427 Cod de

procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate și argumentate de recurent.

Potrivit art. 427 alin.(1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în textul normei vizate.

Potrivit textului recursului procurorul invocă, ca temei de casare a deciziei instanței de apel prevederile art.427 alin.1) pct.6) Cod procedură penală, susținând, că decizia atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, și pct.12) Cod de procedură penală faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită.

7.1 Reieșind din esența criticelor invocate în recurs, Colegiul penal reține că acestea se referă în mare parte doar la chestiunea de apreciere a probelor.

Sub acest aspect, însă, se impune precizarea că aprecierea probelor este unul din cele mai importante momente ale procesului penal, deoarece întregul volum de muncă depus de către organele de urmărire penală, instanțele judecătorești, cât și de părțile în proces, se concentrează pe soluția ce va fi dată în urma acestei activități.

Aprecierea probelor după intima convingere a judecătorului trebuie să se bazeze pe prevederile legale, iar convingerea intimă se întemeiază pe examinarea tuturor probelor în ansamblu, sub toate aspectele, complet și obiectiv.

Legea stabilește că probele admisibile sunt apreciate după relevanță, concludență, veridicitate și utilitatea acestora și toate în ansamblul lor sunt apreciate din punct de vedere al coroborării acestora.

Însă, cu referire la faptul dacă chestiunea de apreciere a probelor poate fi invocată la această etapă a procedurilor, instanța de recurs reiterează, că motivele de reapreciere a probelor, nu se conțin în temeiurile prevăzute la alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, și astfel nu pot fi considerate ca motiv sub aspectul casării ca fiind ilegală a hotărârii contestate, deoarece instanța de recurs nu analizează conținutul mijloacelor de probă, nu dă o nouă apreciere materialului probator și nu stabilește o altă situație de fapt, decât cea constatată de instanțele de fond, aceasta fiind sarcina primordială a instanțelor respective.

Din aceste considerente, Colegiul penal nu examinează criticele referitoare la presupusa greșită reținere, pe baza probelor administrate în cauză, a anumitor elemente faptice, ci verifică, prin raportare la situația de fapt stabilită de instanțele de fond, corectitudinea dispunerii încetării procesul penal în privința lui Bordeianu Ludmila, astfel că reaprecierea probelor, în modul propus de către autorul recursului, nu se încadrează în prevederile art. 427 Cod de procedură penală, iar o altă opinie asupra probelor, care au fost puse la baza hotărârii primei instanțe, apoi verificate de instanța de apel, prin continuarea judecării cauzei în fond, nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei.

7.2 Referitor la temeiul de recurs, prin prisma pct.6) alin.(1) art.427 Cod de procedură penală, care stabilește, că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, în cazul când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori

motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii, sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței, *Colegiul penal* constată că, temeiul menționat nu și-a găsit confirmare, dat fiind faptul că, instanța de apel la examinarea cauzei a respectat prevederile art.414, 415 al.2¹), 417 alin.8) Cod de procedură penală, hotărârea cuprinzând motivele pe care se întemeiază soluția pronunțată.

Instanța de apel s-a pronunțat asupra tuturor motivelor relevante invocate în apelul declarat, motivarea soluției corespunde dispozitivului hotărârii atacate, dispozitivul fiind expus clar și instanța de apel nu a admis nici o eroare gravă de drept.

Colegiul constată că temeiul prevăzut la pct. 6) al.1 art. 427 Cod procedură penală la care se referă autorul recursului nu persistă în cauză, deoarece din decizia instanței de apel rezultă că probele administrate au fost analizate obiectiv și a fost dat răspuns la toate argumentele apărării expuse în apel.

Colegiul penal lărgit reține că instanța de apel, în baza probelor cercetate și verificate în ședința de judecată cu respectarea prevederilor art.100 alin.(4) Cod de procedură penală, le-a dat o apreciere justă potrivit art.101, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității, veridicității și coroborării reciproce, stabilind cu certitudine toate aspectele de fapt și de drept, corect ajungând la concluzia că fapta comisă de către Bordeianu Ludmila nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 27, 248 al.(5) lit. d) Cod penal, după cum au fost încadrate acțiunile inculpatei de către organul de urmărire penală, fiind necesară încetarea procesului penal în temeiul art. 332 al.(2) Cod de procedură penală, deoarece fapta constituie o contravenție administrativă, prevăzută de art.13, 287 al.10) Cod Contravențional - nedeclararea valorilor în documentele vamale de trecere a frontierei, dacă aceste acțiuni nu constituie infracțiune de contrabandă sau o altă infracțiune.

La concluzia enunțată instanța de apel a ajuns în rezultatul cercetării probelor, descrise în pct. 5.1 al prezentei decizii, care au fost apreciate conform art.101 Cod procedură penală, iar careva temei de a considera că concluzia instanței de apel este eronată la caz lipsește.

Astfel, se constată că, în cauză s-a stabilit că, inculpata Bordeianu Ludmila prin acțiunile sale a comis tentativa de contravenție prevăzută la art. 13, 287 al. 10) Cod Contravențional, inclusiv fiind dovedită vinovăția acesteia, după cum rezultă din decizia instanței de apel, care s-a pronunțat asupra circumstanțelor de fapt și de drept și just și-a motivat concluzia prin cumulul de probe pertinente, concludente și utile, administrate pe parcursul judecării cauzei și ulterior apreciate în conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală, în mod obiectiv.

Conținutul probelor și admisibilitatea lor, este analizată în textul hotărârii judecătorești atacate, reflectate în decizia instanței de apel (f.d.226-229, vol. II), instanța de apel expunându-se în mod argumentat și asupra motivelor relevante invocate în apel, argumente pe care instanța de recurs le acceptă și le însușește. Temeiuri de a pune la îndoială legalitatea și veridicitatea acestor probe și argumente

nu s-au stabilit în instanța de recurs.

Astfel, Colegiul penal lărgit conchide, că instanța de apel n-a comis eroarea de drept invocată de către recurent deoarece eroarea gravă de fapt constă în stabilirea eronată a faptelor, în existența sau inexistența lor, prin neluarea în considerație a probelor, care le confirmau sau prin denaturarea conținutului acestora. Eroarea gravă de fapt nu reprezintă o apreciere greșită a probelor și ea trebuie să rezulte din situația dosarului, privită ca o stare de fapt.

Totodată, admitând apelul, casând sentința primei instanțe de condamnare și pronunțând o nouă hotărâre de încetare a procesului penal pe motiv că, fapta comisă de inculpata Bordeianu Ludmila constituie o contravenție, instanța de apel și-a argumentat soluția prin faptul că, verificând multilateral și obiectiv toate împrejurările de fapt și de drept a cauzei în raport cu probele anexate la dosar, și anume declarațiile inculpatei Bordeianu Ludmila, (f.d.180-182, vol. II), declarațiile martorului Moldovanu Vitalie (soțul) și Ursan Gheorghe, precum și declarațiile martorilor Gabun Cristina, Nazarciuc Alexandru și Botezatu Raisa (f.d.150-151, 152-153, 154-157, 162-165, 178-179, vol. II), contractele de muncă (f.d.145-162, vol. I), a ajuns la concluzia că, în acțiunile inculpatei nu este prezentă latura obiectivă a infracțiunii incriminate prevăzute de art. 27, 248 al.(5) lit. d) Cod penal, dar fapta inculpatei constituie contravenția prevăzută de art.13, 287 al.10) Cod Contravențional.

Astfel, din materialele cauzei se constată cu certitudine, că mijloacele financiare în numerar - 23250 euro, ridicate de la cet. Bordeianu Ludmila, sunt bani dobândiți în urma muncii legale în Republica Franceză, ce aparțin în comun soților Bordeianu Ludmila și Moldovanu Vitalie (certificatul de căsătorie f.d.13 vol.1), ambii traversând hotarele țării în același timp, având dreptul să introducă în Republica Moldova a câte 10000 euro fiecare, ce constituie respectiv suma de 20000 euro, în speță diferența fiind de 3250 euro - valori valutare care urmau a fi declarate în scris organului vamal al Republicii Moldova la introducerea în Republica Moldova.

Instanța de recurs relevă, că argumentele recurentului invocate în recurs, precum că în acțiunile inculpatei Bordeianu Ludmila sunt prezente elementele infracțiunii prevăzute de art.27, 248 al.(5) lit. d) Cod penal și nu a contravenției prevăzute la art. 13, 287 al.10) Cod Contravențional, au fost obiect de dispută în cadrul instanței de apel, asupra căroră instanța s-a expus minuțios și detaliat în decizia contestată, pe care Colegiul penal lărgit le însușește, ce este conform practicii CEDO, hotărârea Albert vs România din 16.02.2010, și statuează că art.6 §1 din CEDO, deși obligă instanțele să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (Van de Hurk vs Olanda, 19 aprilie 1994, pct.61), cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat chestiunile esențiale supuse atenției sale.

Argumentele recurentului precum, că *"contrar poziției inculpatei și argumentelor indicate de instanța de apel tentativa de contrabandă cu valori*

valutare în proporții deosebit de mari în cantitate de 23250 Euro a fost comisă doar de inculpată, soțul ultimei traversând frontiera în alt mijloc de transport, el la fel ne declarând despre deținerea careva valori valutare. În circumstanțele în care atât inculpata, cât și soțul ei erau angajați la muncă în Franța și traversau mai multe ori frontiera de stat cunoșteau la sigur necesitatea declarării valorilor valutare ce depășesc suma de 10000 Euro, nu i-a împiedicat nimeni chiar să se conducă de prevederile legale împărțind suma deținută de inculpată la momentul trecerii frontierei pentru a o introduce legal în țară” nu pot fi reținute pentru casarea deciziei contestate, or, acestea nu sunt relevante pentru răsturnarea soluției instanței de apel, or, la caz acuzarea n-a prezentat probe contrare celor stabilite în instanța de apel.

La caz, Colegiul penal lărgit reține, că dreptul de proprietate este garantat de articolul 17 din Declarația Universală a Drepturilor Omului și de articolul 1 din Protocolul nr.1 la Convenția Europeană. În cazul în care există o ingerință în dreptul de proprietate, aceasta urmează să fie justificată de către stat. Pentru a putea fi justificată, orice ingerință în exercitarea dreptului de proprietate trebuie să servească unui scop legitim de utilitate publică sau unui interes general. În același timp, aceasta trebuie să fie proporțională scopului legitim urmărit, adică să se asigure un just echilibru între protecția dreptului de proprietate și interesul public.

Curtea Constituțională a mai reținut că, în jurisprudența sa, Curtea Europeană recunoaște caracterul civil al drepturilor și obligațiilor în cadrul relațiilor dintre persoane private, dar și al unor drepturi în cadrul relațiilor dintre indivizi și stat. Proprietatea este unul dintre domeniile referitor la care Curtea Europeană a statuat aplicabilitatea articolului 6 din Convenție. Astfel, garanțiile unui proces echitabil se răsfrâng asupra actelor care pot avea consecințe directe asupra dreptului de proprietate, cum sunt exproprierea, autorizația de construcție etc.

În cauza *Ismayilov vs. Federația Rusă*, Curtea de la Strasbourg a hotărât că pentru a fi considerată proporțională, ingerința trebuie să corespundă gravității încălcării, ceea ce nu au luat în considerare autoritățile atunci când au dispus confiscarea mijloacelor bănești ale reclamantului (bani obținuți în rezultatul vânzării legale a locuinței mamei sale), pentru simpla nerespectare a regulilor de declarare vamală. Tot în speță, CtEDO notează că, înainte de acest incident, reclamantul nu avea cazier judiciar, nu a fost bănuit și nici acuzat de nici o infracțiune. Nimic nu a sugerat că prin impunerea unei confiscări a banilor reclamantului, autoritățile au încercat să prevină alte fapte ilegale, cum ar fi spălarea banilor, traficul de droguri, finanțarea terorismului sau evaziunea fiscală, or banii pe care îi deținea și i-a introdus pe teritoriul Federației Ruse, au fost primiți în mod legal și puteau fi importați legal, cu simpla condiție ca aceștia să fie declarați la vamă.

7.3 Totodată, instanța de recurs reține, că recurentul invocă în prezenta speță concomitent temeiul pentru recurs prevăzute la pct.12) alin.1) art. 427 Cod de procedură penală, precum că faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită.

Colegiul penal conchide, că temeiul dat nu s-a confirmat în cauza dată, deoarece instanța de apel corect a încadrat juridic acțiunile comise de către

Bordeianu Ludmila, constatând că aceasta a comis o contravenție, dar nu o infracțiune după cum indică acuzarea.

Toate probele prezentate și cercetate în mod legal au confirmat vinovăția inculpatei în comiterea tentativei de contravenție prevăzută la art.13, 287 al. 10) Cod Contravențional.

Astfel, instanța de apel s-a pronunțat asupra circumstanțelor de fapt și de drept relevante și și-a motivat concluziile în baza cumulului de probe administrate în cauză, cărora le-a dat o apreciere justă și obiectivă, prin prisma art.101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității, veridicității și coroborării reciproce, stabilind cu certitudine toate aspectele de fapt și de drept, ceea ce contrazic argumentele aduse de recurent. Prin urmare, se constată că au fost respectate prevederile art.101 Cod de procedură penală.

Generalizând cele expuse mai sus și constatând, că în cauză există o concordanță deplină între probele administrate și situația de fapt stabilită de instanța de apel în privința inculpatei, de către instanța de recurs nu este identificată vreo eroare gravă de drept, care ar putea servi drept temei de casare a hotărârii judecătorești atacate prin prisma temeiurilor de casare invocate și prevăzute de pct. 6), 12) alin.(1) art. 427 Cod de procedură penală și prin urmare, se impune respingerea recursului declarat, ca fiind inadmisibil.

8. În conformitate cu prevederile art. 434, 435 alin.(1) pct.1) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE :

Respinge ca inadmisibil recursul ordinar, declarat de către acuzatorul de stat, procuror în Procuratura de Circumscripție Bălți –Prisacari Lilia, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 30 mai 2018, în cauza penală privind-o pe **Bordeianu Ludmila xxxxx**, cu menținerea deciziei atacate.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la data de **21 februarie 2019**.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Cobzac Elena

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Boico Victor